

ПОРАДИ ЮРИСТА

КОМЕНТАРІ ПРАВНИКІВ, ПОЛІТОЛОГІВ, ЕКОНОМІСТІВ, ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

БЕРЕЗЕНЬ
№ 3 (174) 2025

ТИСК НА ФОПІВ НЕ ПРИПИНИТЬСЯ! ІНТЕРВ'Ю З НАРОДНИМ ДЕПУТАТОМ УКРАЇНИ НІНОЮ ЮЖАНИНОЮ

Стор. 4

ЧИТАЙТЕ В НОМЕРІ:

ВІДСТРОЧКА ВІД МОБІЛІЗАЦІЇ

Мобілізація під час воєнного стану: хто має право на відстрочку, які умови отримання та необхідні документи?

Стор. 2

ПОРЯДОК БРОНЮВАННЯ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ

Оновлення критеріїв отримання бронювання для працівників підприємств та визнання їх критично важливими.

Стор. 3

ПРАВО ВЛАСНОСТІ ПОДРУЖЖЯ

Як отримати подружжю свідоцтво про право власності на частку в спільному майні?

Стор. 6

ПРИЙНЯТТЯ ТА НЕПРИЙНЯТТЯ СПАДЩИНИ

Дослідження питання щодо підтвердження або спростування факту прийняття та неприйняття спадщини.

Стор. 7

Всеукраїнська інформаційно-правова газета

Виходить за підтримки Українського інституту політики та Правозахисної організації «Спільна Мета»

Інформаційно-правовий портал
www.porady.org.ua →

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ГАЗЕТИ - 49801

Кожному гарантується право знати свої права і обов'язки

Ст. 57 Конституції України

ВІДСТРОЧКА ВІД МОБІЛІЗАЦІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ: ЯКІ УМОВИ ТА НЕОБХІДНІ ДОКУМЕНТИ

Мобілізація під час воєнного стану: хто має право на відстрочку?

У Міністерстві юстиції роз'яснили про підстави, порядок подання заяви та необхідні документи.

Хто не підлягає призову на військову службу під час мобілізації?

-Військовозобов'язані, які мають на утриманні 3 дітей і регулярно платять аліменти;

-Військовозобов'язані, які самостійно виховують дітей: - жінки та чоловіки, які мають дитину (дітей) віком до 18 років, якщо другий з батьків такої дитини (дітей) помер, позбавлений батьківських прав, визнаний зниклим безвісти або безвісно відсутнім, оголошений померлим, відбуває покарання у місцях позбавлення волі, а також коли особа самостійно виховує та утримує дитину за рішенням суду або запис про батька такої дитини записаний зі слів матері;

-Військовозобов'язані,

які виховують дитину з інвалідністю до 18 років;

-Військовозобов'язані, які виховують важкохвору дитину: - жінки та чоловіки, опікуни, піклувальники, прийомні батьки, батьки-вихователі, які виховують дитину, хвору на тяжкі перинатальні ураження нервової системи, тяжкі вроджені вади розвитку, рідкісні орфанні захворювання, онкологічні, онкогематологічні захворювання, дитячий церебральний параліч, тяжкі психічні розлади, цукровий діабет I типу (інсулінозалежний), гострі або хронічні захворювання нирок IV ступеня, дитину, яка отримала тяжку травму, потребує трансплантації органа, потребує паліативної допомоги, що підтверджується документом, виданим лікарсько-консультативною комісією закладу охорони здоров'я, але якій не встановлено інвалідність;

-Військовозобов'язані, які утримують повнолітню дитину з інвалідністю I чи II групи;

-Військовозобов'язані, які утримують усиновле-

ну дитину до 18 років;

- Один з подружжя, хто виховує дитину, якщо другий служить;

- Військовослужбовці, які постійно доглядають хворих близьких: - зайняті постійним доглядом за хворою дружиною (чоловіком), дитиною та/або своїми батьком чи матір'ю (батьком чи матір'ю дружини (чоловіка), якщо вона сама потребує постійного догляду за висновком медико-соціальної експертної комісії або лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я, або рішенням експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи, померла (загинула), визнана зниклою безвісти або безвісно відсутньою, оголошена померлою, і батько чи мати дружини не має інших працездатних членів сім'ї, які зобов'язані та можуть здійснювати за ними догляд), які за висновком медико-соціальної експертної комісії або лікарсько-консультативної комісії закладу охорони здоров'я, чи рішенням

експертної команди з оцінювання повсякденного функціонування особи потребують постійного догляду;

- Опікун особи, визнаної судом недієздатною;

- Які мають дружину (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю I чи II групи;

- Які мають дружину (чоловіка) з числа осіб з інвалідністю III групи з причин: встановленої внаслідок онкологічного захворювання, відсутності кінцівок (кінцівки), кистей рук (кисті руки), стоп ніг (стопа ноги), одного з парних органів, або за наявності у особи з інвалідністю III групи онкологічного захворювання, психічного розладу, церебрального паралічу або інших паралітичних синдромів;

-Військовозобов'язані, які мають на утриманні батьків (своїх чи дружини) з інвалідністю I чи II групи;

- Рідні брати та сестри, її баба та дід з боку матері і з боку батька, онуки, які доглядають особу з інвалідністю I або II групи;

- Викладачі та вчителі,

наукові, науково-педагогічні працівники на 0,75 ставки і більше;

- Студенти денної чи дуальної форми навчання;

- Звільнені з полону.

Повний перелік категорій осіб, які не підлягають призову на військову службу під час мобілізації у ст. 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».

Куди подавати заяву

Голові комісії районного (міського) ТЦК та СП або його відділу.

До заяви додати документи або засвідчені копії, що підтверджують право на відстрочку.

Повний перелік документів в залежності від причини надання відстрочки, у Додатку 5 Постанови КМУ від 16 травня 2024 р. № 560.

Копії документів можна засвідчити особисто або у нотаріуса.

Строк розгляду заяви

Комісія має розглянути заяву протягом 7 днів з дати її отримання.

Якщо комісія звертається до держорганів по додаткову інформацію, то термін може бути продовжений. Заяву мають розглянути не пізніше наступного дня з дня отримання інформації за запитом.

Що далі?

Результати розгляду заяви мають бути повідомлені заявнику телефоном, електронною поштою або поштою на наступний день після ухвали.

Якщо рішення позитивне – мають надати довідку із зазначенням строку відстрочки.

У разі відмови – повідомити письмово із зазначенням причин відмови. Таке рішення може бути оскаржене у судовому порядку.

АЛЬТЕРНАТИВНА СЛУЖБА: ХТО МОЖЕ ЗАМІНИТИ ВІЙСЬКОВУ СЛУЖБУ ТА ЧИ ЗВІЛЬНЯЄ ЦЕ ВІД МОБІЛІЗАЦІЇ?

Громадяни України, чий релігійні переконання не дозволяють брати до рук зброю, можуть пройти альтернативну службу замість військової, однак ця процедура потребує офіційного підтвердження, а її порушення може мати юридичні наслідки.

Так, в Україні закон дозволяє громадянам проходити альтернативну службу замість військової, якщо їхні релігійні переконання забороняють носіння зброї. Однак це не означає повного звільнення від мобілізації.

Про це повідомив юрист Дмитро Франчук

Хто має право на альтернативну службу?

Згідно із Законом України «Про альтернативну (невійськову) службу», таке право мають лише віряни релігійних організацій, які не допускають використання зброї.

Перелік цих організацій затверджує Кабмін, і до нього входять:

- свідки Єгови;
- адвентисти сьомого дня;
- п'ятдесятники;
- християни віри євангельської-баптисти.

«Така служба передбачає виконання обов'язків, які не пов'язані з використанням зброї, наприклад, робота в соціальних уста-

новах, лікарнях тощо», – пояснив юрист.

Як оформити альтернативну службу?

Для цього потрібно:

- подати заяву до військкомату;
- надати документальне підтвердження належності до релігійної громади;
- отримати рішення комісії, яка розглядає заяву.

Юридичні нюанси та відповідальність

Кожен випадок розглядається індивідуально. Відмова від мобілізації без законних підстав може призвести до кримінальної відповідальності.

«Якщо таких доказів немає, відмова від мобілізації вважається ухиленням», – наголосив Дмитро Франчук.

Таким чином, релігія може дати можливість проходження альтернативної служби, але не звільняє від виконання обов'язку перед державою.

Слон Кор

**РОЗМІЩЕННЯ РЕКЛАМИ
в газеті
та на сайті**

На сторінках газети та на сайті інформаційно-правового порталу ПОРАДИ ЮРИСТА (www.porady.org.ua) Ви маєте можливість розмістити рекламу, статті, інтерв'ю, блоги та інші матеріали суспільно-правового характеру.

Вартість та умови розміщення матеріалів дізнавайтесь за телефоном +38 (098) 507-28-77 або e-mail: porady_urista@ukr.net

НАПРАВЛЕННЯ НА ВЛК: ВСЕ ПРО ОСТАННІ ЗМІНИ

З 01 березня 2025 року направлення на медогляд ВЛК військовозобов'язаних проводиться за рішенням керівників ТЦК та СП, начальників центрів рекрутингу ЗСУ виключно на підставі направлення, яке формується в електронній формі!

Отже, документація, яка створюється (заповнюється) в процесі військово-лікарської експертизи, з 01 березня 2025 року створюється виключно в електронній формі. Такі зміни до Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України (Наказ №402) затверджено Наказом Мініборони від 03 січня 2025 року №4.

ВАЖЛИВО!

У додатку «Резерв+» електронні направлення

на ВЛК тепер містять дату прибуття на медогляд, що дає змогу військовозобов'язаним проходити комісію без додаткових візитів до ТЦК та СП. Такі електронні направлення доступні для всіх військовозобов'язаних: як для тих, хто самостійно ініціює проходження військово-лікарської комісії, так і для тих, хто отримав паперову повістку. Для цього потрібно лише подати запит у «Резерв+».

Медичний огляд військовозобов'язаних відтепер проводиться за рішенням керівників ТЦК та СП, начальників центрів рекрутингу ЗСУ, на підставі направлення, яке формується в електронній формі засобами Єдиного державного реєстру призовників, військовозобов'язаних та резервістів, або у паперовій формі за формою, наведеною у додатку 11 до

Порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період, затвердженою Постановою КМУ №560.

Медогляд проводять ВЛК при ТЦК та СП за місцем провадження медичної практики у закладах охорони здоров'я комунальної або державної форми власності, які мають договір із НСЗУ на пакет медичних послуг, включений до програми державних гарантій медичного обслуговування населення на відповідний рік щодо медичного огляду осіб, який організовується ТЦК та СП, лікарями, які входять до складу ВЛК при ТЦК та СП.

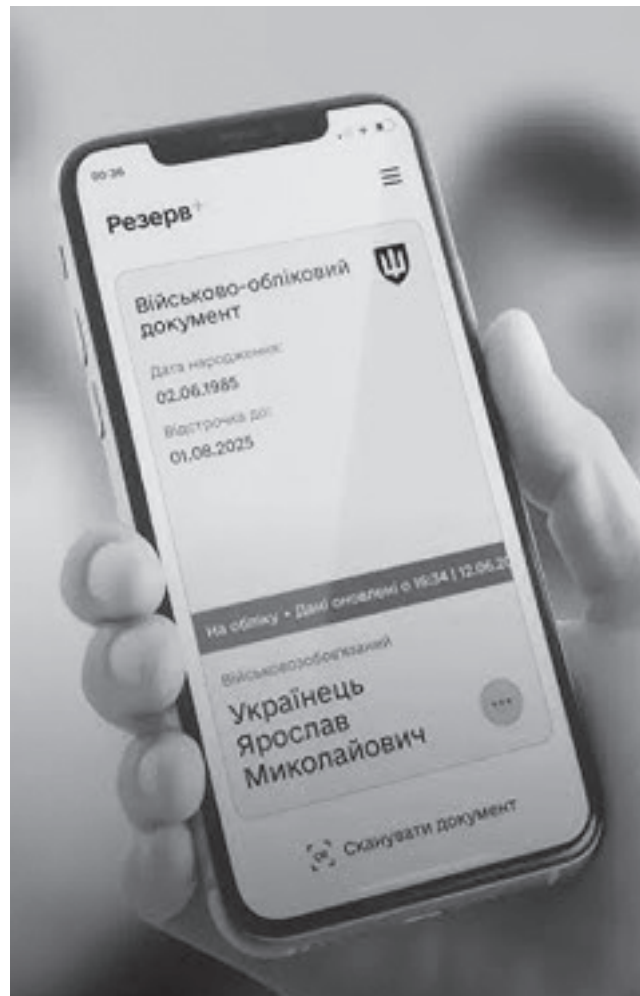
Особам віком до 45 років видається направлення з метою визначення їх придатності до служби у Десантно-штурмових військах, підрозділах спеціального призначення, на під-

водних човнах, надводних кораблях, у морській піхоті.

Направлення у паперовій формі реєструється в журналі реєстрації направлень на ВЛК, виданих резервістам та військовозобов'язаним для проходження медичного огляду за формою, наведеною у додатку 12 до Порядку №560, та видається військовозобов'язаному під особистий підпис. Контроль за направленнями та проходженням військово-лікарськими медичного огляду ВЛК покладається на керівника відповідного ТЦК та СП.

Нагадуємо, що з 01 січня 2025 року замість МСЕ запрацювала цифровізована система оцінювання повсякденного функціонування людини на базі багатопрофільних лікарень.

«Адвокат права»

ПОРЯДОК БРОНЮВАННЯ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ У 2025 РОЦІ

Український уряд наприкінці минулого року оновив критерії отримання броні для підприємств і повністю перевів процедуру в онлайн-формат.

Яким вимогам має відповідати підприємство, щоб бронювати своїх працівників, хто підлягає бронюванню, яким є алгоритм цього процесу і чому можуть анулювати відстрочку, роз'яснює юристка ГО «Черкаський правозахисний центр» Марина Куприкова.

Критерії для підприємств

Від 01 грудня 2024 року, для того щоб бронювати своїх працівників, підприємство повинно отримати або оновити свою критичну важливість за новими обов'язковими критеріями.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 1332 від 22 листопада 2024 року, приватні підприємства повинні відповідати трьом критеріям для отримання статусу критично важливих та можливості бронювання військовозобов'язаних працівників. Два з цих критеріїв є обов'язковими:

1. Підприємство не повинно мати боргів перед державним або місцевими бюджетами за будь-якими податками та зборами

2. Середня заробітна плата працівників за останній квартал має бути не менше 20 000 грн.

3. Третій критерій підприємство обирає самостійно з переліку, наведеного у постанові КМУ №76 або в регіональних чи галузевих вимогах.

Рішення територіальних громад про надання підприємству статусу критично важливого потребує погоджен-

ня з Міністерством економіки та Міністерством оборони. До 28 лютого 2025 року такі підприємства повинні підтвердити свою відповідність новим вимогам, щоб зберегти цей статус і можливість бронювати працівників надалі, а також переформувати бронювання відповідно до нових умов. Моніторинг відповідності підприємств встановленим критеріям здійснюватиметься щомісяця.

Хто підлягає бронюванню?

Працівника можна забронювати за певних умов, а саме, якщо він:

- Актуалізував свої облікові дані та перебуває на військовому обліку.
- Не перебуває в розшуку.
- Працює на підприємстві, внесеному до Єдиного переліку критично важливих підприємств: усі дані про підприємство, такі як назва, податковий номер, адре-

са, рішення про визнання критично важливим та відповідність зарплатним критеріям, правильно відображені в офіційних реєстрах.

• Має коректно відображені відомості про роботодавця.

• Отримує офіційну заробітну плату не менше 20 000 грн.

Алгоритм бронювання працівника

1. Керівник підприємства повинен сформувати список працівників для бронювання через портал «Дія». Якщо технічні можливості відсутні, підприємство може подати списки в паперовій формі до державного органу, який надав йому статус критично важливого. Після цього відповідний орган подає ці списки через «Дію».

У списку мають бути зазначені наступні відомості:

2. Повне найменування, місцезнаходження та код ЄДРПОУ підприємства;
3. ПІБ військово-

його ПІН, номер паспорта;

4. Накласти на список кваліфікований електронний підпис;

5. Строк дії чинної відстрочки.

6. Після перевірки списку, якщо підприємства та працівники відповідають встановленим критеріям, інформація про надання відстрочки (бронювання) відобразиться в застосунку «Резерв+» військово-лікарського працівника протягом 72 годин. У разі відмови причина буде вказана в електронному кабінеті.

Відповідно до Порядку бронювання військово-лікарських працівників на період мобілізації та на воєнний час, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 січня 2023 року № 76, передбачені 13 підстав для анулювання наданої відстрочки. Серед них зокрема:

• Закінчення строку дії відстрочки: після завершення визначеного періоду відстрочка втрачає чинність.

• Ліквідація або реорганізація підприємства: у разі припинення діяльності або зміни організаційної структури підприємства, де працює заброньований працівник.

• Звільнення працівника.

• Втрата підприємством статусу критично важливого.

• Призов працівника на військову службу за власним бажанням.

• Визнання працівника непридатним до військової служби за станом здоров'я.

• Набрання законної сили обвинувальним вироком суду щодо працівника.

• Виявлення неправдивих даних, на підставі яких було надано відстрочку.

• Скасування мобілізаційного завдання (замовлення).

Законодавство передбачає можливість добровільного анулювання бронювання працівників, яке можна здійснювати один раз на 30 днів. Керівник або уповноважена особа підприємства може подати відповідну заяву через портал «Дія». Це особливо актуально для керівників, які планують перебронювати працівників до 31 березня 2025 року, щоб своєчасно забезпечити повторне бронювання.

Мережа правового розвитку

НОВІ ПРАВИЛА БРОНЮВАННЯ!

ТИСК НА ФОПІВ НЕ ПРИПИНІТЬСЯ!

ІНТЕРВ'Ю З НАРОДНИМ ДЕПУТАТОМ УКРАЇНИ НІНОЮ ЮЖАНИНОЮ

Ніна Южаніна, народний депутат України від «Європейської солідарності», в інтерв'ю Геннадію Кірію розповіла:

- Чому не збільшують пенсії?
- Чи вистачить грошей на фінансування армії в 2025 році?
- Які ліміти НБУ встановив для фізичних осіб?
- Коли закінчиться тиск на ФОПів та кому вони заважають?
- Чи можливо провести вибори під час війни?

Геннадій Кірія:
Яким є бюджет на 2025 рік?

Ніна Южаніна:
Під час підготовки бюджету на 2025 рік я працювала з бюджетами кожного розпорядника, щоб виправити диспропорції. Наприклад, якщо підвищуємо заробітні плати на рівень інфляції, це потрібно робити для всіх, а не лише для військових. Для державних службовців зарплата підвищується на 10%, то й іншим повинно бути підвищено на 10%. Я показала, як можна зеконіти 10 мільярдів грн, оптимізувавши витрати. Однак, бюджет формують за старими схемами, що були запроваджені в мирний час, а не адаптовані до війни.

Щодо вирівнювання зарплат на державній службі, це не оптимізація, а підвищення їх до одного більшого рівня, що потре-

бує додаткових 3 мільярдів грн.

Також, щодо прокуратури, заплановане підвищення на 2 мільярди грн, що не враховує реальні економічні умови.

Геннадій Кірія:
Чому не підвищують пенсії?

Ніна Южаніна:

Проблема в демографічній ситуації та відсутності накопичувальної системи пенсій. Мільйони пенсіонерів отримують мінімальні пенсії, і навіть індексація на інфляцію не покращує їхнього становища. Проблема не вирішують через відсутність довіри до держави та не підготовленість системи. У країнах Європи люди можуть використовувати свої накопичення, бо там держава забезпечує їхню цінність. У нас такого немає, і навіть невеликі додаткові виплати не вирішують проблеми. І чомусь

навіть по маленьких суммах, по десятках мільярдів грн, ніхто не хоче збирати в цю корзину для того, щоб додати щось пенсіонерам.

Тому, що їх велика кількість і коли ти розподіляєш, навіть по одній тисячі, то це вже десятки мільярдів гривень. Але ж змогли розподілити 12 мільярдів на «зимову тисячу».

Геннадій Кірія:
Чи було це ефективно?

Ніна Южаніна:

Міністерство економіки намагається представити ситуацію в позитивному світлі, але реальність інша. Споживчий попит не зріс, а інфляція та зменшення доходів громадян лише погіршили ситуацію. Люди більше купують іноземну валюту, аби мати фінансову подушку безпеки. Хоча середня зарплата зросла, споживання не збільшилося, оскільки 20% людей купують валюту замість товарів.

Проблеми в економіці величезні, і хоч РНБО звернуло увагу на економічну ситуацію, інформація, яку їм надають, часто ідеалізована. Потрібні системні, продумані зміни, яких не було за останні 5 років. Немає послідовності в рішенні між зміною урядів, що затримує важливі реформи. Особливо це стосується пенсійної системи. Пенсіонери не можуть виживати на такі гроші, і система повинна бути змінена.

Ми не можемо просто сказати, що більше не будемо виплачувати пенсії. Потрібна система, яка давала б можливості всім, а не тільки окремим групам. Проблем дуже багато, але я не бачу конкретних результатів від активістів та експертів. Вони є, але продукту немає.

Геннадій Кірія:
У 2024 році уряд прогнозував, що війна триватиме до липня. Чи буде забезпечена армія до кінця 2025 року? Чи вистачить грошей?

Ніна Южаніна:

Так, це може повторитися через недооцінку довгострокових видатків у бюджеті 2025 року. Поки що влада сподівається на зовнішні позики та допомогу, зокрема, від заморожених активів Росії. Однак, є сумніви, що ці кошти будуть гарантовані, і ситуація може змінитися, якщо підтримка з боку США та ЄС зменшиться.

Наскільки я бачу, ми не готуємо альтернативні плани на випадок, якщо допомога не надійде в повному обсязі. Це великий ризик, оскільки частина соціальних та гуманітарних програм уже зупиняється. Навіть президент лише через тиждень після цього висловив занепокоєння щодо фінансування, вважаючи, що військова допомога буде продовжена.

Геннадій Кірія:
Чому наш уряд не веде перемовини з МВФ про

списання боргів, як це робили інші країни під час пандемії?

Ніна Южаніна:

Уряд вів перемовини, але пропозиції щодо списання боргів засекречені. Вони досягли реструктуризації боргів, що дозволило вивільнити 20 мільярдів грн минулого року.

Щодо списання боргів, уряд прагне зберегти рейтинг України, як надійного кредитора, щоб у майбутньому мати можливість погашати борги. Таку політику пояснює міністр фінансів Марченко.

Геннадій Кірія:

Які будуть ліміти для фізичних осіб щодо використання грошей?

Ніна Южаніна:

НБУ надмірно зосередився на обмеженнях для фізичних осіб, тоді як більші порушення, такі як ухилення від оподаткування через карткові операції, часто залишаються непоміченими. Хоча фінансові технології швидко реагують на ці проблеми, НБУ не може забезпечити 100% контроль.

Ліміти на карткові операції, що зараз встановлюються, відштовхують реальних користувачів, а злочинці швидко адаптуються, створюючи нові картки. Це призводить до проблем для звичайних людей, які не розбираються в фінансах. В результаті, ми можемо повернутися до використання готівки, що знову ускладнить прозорість фінансових операцій.

Геннадій Кірія:
В листопаді підняли військовий збір, і тиск на ФОПів триває. Коли це припиниться?

Ніна Южаніна:

Тиск на ФОПів не припиниться. Дрібний бізнес завжди був як «дратівник» для великого бізнесу, який тісніше співпрацює з владою. Дрібний бізнес не має реального

представництва в Офісі президента, де основна увага надається великим асоціаціям та підприємствам.

При попередньому скликанні парламенту постійно піднімалося питання про зменшення кількості ФОПів на спрощеній системі оподаткування. Нам треба підтримувати розвиток дрібного бізнесу, адже в Україні є унікальний підприємницький дух, якого немає в Європі.

Спрощена система оподаткування має бути максимально зрозумілою і доступною, без надмірних додаткових норм, які ускладнюють роботу ФОПів.

Геннадій Кірія:

Чи проголосує Верховна Рада за зниження мобілізаційного віку?

Ніна Южаніна:

Думаю, ні. Після проваленої мобілізаційної підготовки в 2023 році вже немає того піднесення і довіри до влади, які були раніше. Навряд чи вистачить голосів у залі.

Геннадій Кірія:

Чи можливі вибори під час війни в 2025 році?

Ніна Южаніна:

Це практично неможливо. Не можна зупинити бойові дії і вивільнити військових для голосування. Щоб провести вибори, потрібні зміни до виборчого кодексу, але їх ще не готують. Мінімум за 6 місяців до виборів треба внести зміни, щоб усі були готові. Тому наразі я не бачу можливості для виборів у 2025 році.

Хоча нещодавно я читала інтерв'ю одного з депутатів, що в профільному комітеті розглядають новий проект закону для виборів під час воєнного стану. Але я не знаю деталей цього проекту.

СУБСИДІЇ ПО-НОВОМУ: В УКРАЇНІ ЗМІНЕНО ПРАВИЛА ПРИЗНАЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ДОПОМОГИ

Український уряд вніс зміни до правил призначення субсидій, щоб полегшити умови надання допомоги від держави на оплату комунальних послуг та оренду житла для внутрішньо переміщених осіб (ВПО).

Нові правила набули чинності з 1 березня, усуваючи технічні помилки, що заважали отримати субсидії.

Зміни дозволяють отримати субсидію на сплату комунальних послуг людям, які не змогли це зробити через несвоєчасне подання відомостей постачальниками послуг. Українці зможуть самостійно надати Пенсійному фонду відомості для призначення виплати. Це особливо важливо для мешканців ОСББ, де надавачі

послуг часто затримують або не подають інформацію.

Субсидії для ВПО

У березні розширено перелік територій, на яких ВПО можуть отримувати компенсації за найм житла – тепер субсидію зможуть отримувати внутрішньо переміщені особи у Харкові та Сумах. Загалом допомога надається по всій території України, крім:

територій, де ведуться активні бойові дії; тимчасово окупованих територій України.

Переселенці можуть отримувати дві субсидії одночасно, маючи офіційний договір оренди житла та відповідаючи критеріям державної підтримки: втрата житла через війну, переїзд із зони бойових дій, відсутність іншого

житла на підконтрольній території, відсутність родинних зв'язків між орендарем та орендодавцем, та відсутність інших виплат на житло.

Щоб отримати субсидію на оренду, ВПО потрібно укласти типовий договір найму житла, надати документи про статус ВПО та орендне житло й подати заяву. Договір захищає орендаря від раптового виселення чи підвищення орендної плати.

Українцям можуть відмовити у наданні субсидії у разі наявності понад 100 000 гривень на банківських рахунках чи власності більше ніж одного житлового приміщення, значних боргів за комунальні послуги або за аліментами.

ЯК ЗБІЛЬШИТИ ПЕНСІЮ? ЧИ Є СЕНС ВНОСИТИ ДОБРОВОЛЬНІ ВНЕСКИ ПЕНСІОНЕРАМ?

Якщо ваші батьки – вже пенсіонери, то сплачувати за них добровільні внески неможливо, але збільшити розмір пенсійної виплати батьків (чи будь-якої іншої людини) можна, – за допомогою благодійних пожертв.

Про це зазначили у Мінсоцполітики.

Так, для здійснення благодійного внеску не потрібно подавати жодних документів та відвідувати

державні установи. Кожен охочий може зробити пожертву, скориставшись послугами веб-порталу електронних послуг Пенсійного фонду України, без авторизації та внесення своїх особистих даних.

Якщо благодійник має намір сплатити внесок для якогось визначеного пенсіонера, то необхідно буде зазначити особисті дані того пенсіонера.

Після здійснення персоналізованої благодійної

пожертви 70% суми спрямовується для виплати пенсії обраному пенсіонеру, а решта – 30% – на фінансування пенсій інших пенсіонерів.

Також, у Міністерстві нагадали, що розмір пенсії напряму залежить від офіційного заробітку, точніше від того, який розмір єдиного внеску сплачується людиною протягом професійного життя.

Для того, щоб був заархований один повний

місяць страхового стажу, сума сплачених за цей місяць внесків має бути не менше, ніж мінімальний страховий внесок, тобто – 1760 грн. Якщо ж людина сплатить вдвічі більший внесок, то пенсія нараховуватиметься з подвійної мінімальної зарплати.

Для людей передпенсійного віку, які через війну втратили роботу і не можуть знайти нову, ця можливість також актуальна. Якщо до пенсії залишилось, наприклад, рік-два, допомогти забезпечити їм необхідний страховий стаж можуть близькі та рідні, сплачуючи хоча б мінімальні внески для зарахування стажу.

Те ж саме стосується українців, які виїхали за кордон. Вони часто не знають, що мають можливість сплачувати ЄСВ в пенсійну систему України. Через це втрачають можливість отримувати гідне пенсійне забезпечення в майбутньому. Однак, маючи дохід за кордоном, внески можна сплачувати в Україні, самостійно і дистанційно.

Оформити добровільні страхові внески можуть як працюючі (застраховані) особи, так і не працюючі, – старші 16 років.

Важливо: основними умовами добровільної участі є наявність інформації про особу, на користь якої надходить внесок, в реєстрі застрахованих осіб Державного реєстру загальнообов'язкового державного соціального страхування, а також те, що вона не є пенсіонером.

Тобто, добровільну участь може брати людина, яка хоча б раз працювала і за неї офіційно сплачувався ЄСВ, та у місяці сплати добровільних внесків – вона не була пенсіонером.

Сплачувати добровільні внески дозволяється незалежно від місцезнаходження.

Як скористатись сервісом?

Укласти в декілька кліків на вебпорталі електронних послуг ПФУ Договір про добровільну сплату

страхових внесків (в електронній формі).

Для цього – авторизуватись на порталі за допомогою кваліфікованого електронного підпису (КЕП), Дія. Підпису або ID.GOV.UA. На панелі зліва в розділі “Комунікації з ПФУ” обрати опцію “Договір на добровільну участь”. Далі опцію – “Бажаю сплачувати внески на себе”, необхідні поля форми при цьому заповнюються автоматично. Потім підтвердити дані і дати згоду на їх передачу та обробку, поставивши відповідні позначки. Натискаємо кнопку “Підписати та сплатити” – і сплачуємо.

Якщо ви бажаєте сплачувати внески за іншу людину, то, відповідно, необхідно буде внести її дані, в іншому – алгоритм той самий.

З якою періодичністю сплачувати добровільні внески та у якому розмірі, – ви вирішуєте самостійно, виходячи з побажань та власних фінансових можливостей.

ЯК ОТРИМАТИ ПОДРУЖЖЮ СВИДОЦТВО ПРО ПРАВО ВЛАСНОСТІ НА ЧАСТКУ В СПІЛЬНОМУ МАЙНІ?

Водночас не може бути спільним, зокрема, майно, яке набув один із подружжя на підставі договору дарування чи в порядку спадкування або ж придбане за кошти, які належали їй, йому особисто.

Чинне законодавство дозволяє отримати свідоцтво про право власності на частку в спільному майні подружжя або колишньо-

го подружжя на підставі спільної заяви. Для цього необхідно звернутися до державного або приватного нотаріусів. Цей документ підтверджує право на майно та відкриває можливість для подальшого розпорядження ним.

Відповідно до статті 70 Закону України «Про нотаріат» нотаріус на підставі спільної письмової заяви подружжя видає одному або кожному з них

свідоцтво про право власності на частку в спільному майні подружжя, набутому ним за час шлюбу.

Таке свідоцтво може бути видано кожному з подружжя під час перебування у шлюбі або після розірвання шлюбу.

Свідоцтво про право власності на житловий будинок, квартиру, дачу, садовий будинок, гараж, земельну ділянку та інше нерухоме майно видається нотаріусом за місцезнаходженням такого майна.

Свідоцтво про право власності на частку в спільному майні подружжя видається за умови подання документів, що підтверджують право власності на таке майно, або за наявності державної реєстрації права власності на таке майно у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

При видачі свідоцтва нотаріус перевіряє факт належності майна подружжю (колишньому подружжю) на праві спільної сумісної власності.

Які документи необхідно подати нотаріусу?

- паспорт громадянина України або інший документом, що посвідчує особу, передбачений Законом України «Про Єдиний державний демографічний реєстр та документи, що підтверджують громадянство України, посвідчують особу чи її спеціальний статус», національний паспорт іноземця або документ, що його замінює;

- документи, що свідчать про шлюбні відносини. Це можуть бути свідоцтва про шлюб, про розірвання шлюбу, рішення суду, відмітки в паспорті про реєстрацію шлюбу;

- документи, що підтверджують право власності на майно, або за наявності державної реєстрації права власності на таке майно у Державному реєстрі речових прав на нерухоме майно.

Зазначений перелік не є вичерпним, оскільки нотаріус є процесуально незалежною особою і в

залежності від обставин кожної вчинюваної нотаріальної дії відповідно до статті 4 Закону має право витребувати від фізичних та юридичних осіб відомості та документи, необхідні для її вчинення.

За наявності заборони відчуження житлового будинку, квартири, дачі, садового будинку, гаража, земельної ділянки, іншого нерухомого майна свідоцтво про право власності на частку в спільному майні подружжя видається у разі згоди на те кредитора (відповідного податкового органу).

Якщо на вищевказане майно накладено арешт судовими чи слідчими органами, видача свідоцтва про право власності на частку в спільному майні подружжя відкладається до зняття арешту.

За інформацією
Мін'юсту

Під час подружнього життя чоловік і жінка можуть набувати майно, що є їхньою спільною сумісною власністю, і майно, яке є особистою приватною власністю кожного з них.

Питання права особистої приватної власності дружини та чоловіка і права спільної сумісної власності подружжя врегульовано у главах 7 та 8

Сімейного кодексу України.

Так, відповідно до вказаного кодексу майно, набуте подружжям за час шлюбу, належить дружині та чоловікові на праві спільної сумісної власності незалежно від того, що один з них не мав з поважної причини (навчання, ведення домашнього господарства, догляд за дітьми, хвороба тощо) самостійного заробітку (доходу).

ДИТЯЧІ БІЙКИ З ДОРОСЛИМИ НАСЛІДКАМИ: ЩО ТРЕБА ЗНАТИ ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА НИХ

Останнім часом у медіа все частіше з'являються повідомлення про жорстокі бійки серед підлітків, які призводять до серйозних наслідків. Наприклад, випадки побиття школярів однолітками, конфлікти, що переростають у групові атаки, або навіть випадки, коли постраждали отримують важкі травми.

Такі ситуації привертають увагу суспільства та змушують замислитися: яка відповідальність чекає на учасників таких бійок? Чи можуть неповнолітніх притягнути до кримінальної відповідальності?

Юристи системи надання безоплатної правничої допомоги (БПД) пояснюють, у яких випадках за подібні дії передбачено покарання та що потрібно знати батькам і дітям.

З якого віку передбачена кримінальна відповідальність?

Кримінальна відповідальність для дітей настає з 16 років. Однак, якщо

підліток наніс постраждалому умисне тяжке тілесне ушкодження (наприклад, внаслідок побиття постраждала людина втратила нирку) чи тілесне ушкодження середньої тяжкості (наприклад, ускладнений закритий перелом) — відповідати доведеться з 14 років.

Якщо дитині не виповнилось 14, її не можуть притягнути до кримінальної відповідальності. Натомість до неї можуть застосувати спеціальні заходи виховного характеру. Відмітка про такі заходи зазначається в характеристиці дитини, що може вплинути на її подальшу долю, наприклад, стати перешкодою до вступу до коледжу чи університету).

Яке покарання може отримати підліток?

Якщо суд визнає дитину винною, вона може отримати покарання у вигляді:

- штрафу;
- громадських робіт;
- виправних робіт;

- пробачіння нагляду;
- позбавлення волі (у найсерйозніших випадках).

У випадку, коли потерпілому нанесено тілесне ушкодження середньої тяжкості — неповнолітньому нападнику загрожують виправні роботи, обмеження волі чи позбавлення волі на строк до трьох років. Якщо ж нанесено тяжкі тілесні ушкодження — позбавлення волі від 5 до 8 років.

Коли суд вирішить, що неповнолітній може виправити свою поведінку без покарання, до нього можуть застосувати:

- попередження;
- обмеження дозвілля;
- контроль з боку батьків або педагогів;
- відшкодування матеріальних збитків (у випадку, якщо дитина має власні кошти, а якщо ж ні, то збитки відшкодовують батьки).

Яка відповідальність батьків?

Батьки несуть відповідальність за дії своїх ді-

тей. Якщо неповнолітній у віці від 14 до 16 років вчинив адміністративне порушення, окрім булінгу, батькам можуть призначити штраф від 850 до 1700 гривень.

Якщо дитина скоїла кримінальний злочин, але їй не виповнилось 14 років — можуть призначити штраф від 1700 до 5100 гривень.

У разі коли батьки систематично нехтують сво-

їми обов'язками з виховання дитини, їм загрожує кримінальна відповідальність — до 5 років позбавлення волі.

Попередити конфлікт значно легше, ніж вирішувати його наслідки. Батькам варто приділяти увагу емоційному стану своєї дитини, навчати її способам мирного вирішення суперечок та контролю власних емоцій.

Як дітям отримати безоплатні юридичні послуги?

Діти мають право на усі види правничої допомоги. Такі послуги надає система надання безоплатної правничої допомоги (БПД).

Олена Гирба,
фахівчиня з комунікацій
Координаційного центру з надання правничої допомоги

ПИТАННЯ ПРИЙНЯТТЯ / НЕПРИЙНЯТТЯ СПАДЩИНИ

13 січня 2025 року Верховний Суд досліджував питання щодо підтвердження або спростування факту прийняття та неприйняття спадщини.

Відповідно до статті 1217 ЦК України спадкування здійснюється за заповітом або за законом.

Частиною першою статті 1222 ЦК України визначено, що спадкоємцями за заповітом і за законом можуть бути фізичні особи, які є живими на час відкриття спадщини, а також особи, які були зачаті за життя спадкодавця і народженні живими після відкриття спадщини.

Відповідно до статей 1216-1218 ЦК України спадкування є перехід прав та обов'язків (спадщини) від фізичної особи, яка померла (спадкодавця), до інших осіб (спадкоємців), яке може здійснюватися за заповітом або за законом.

До складу спадщини входять усі права та обов'язки, що належали спадкодавцеві на момент відкриття спадщини і не припинилися внаслідок його смерті.

Згідно зі статтями 1220-1221, 1223 ЦК України спадщина відкривається внаслідок смерті особи або оголошення її померлою.

Часом відкриття спадщини є день смерті осо-

би або день, з якого вона оголошується померлою, і саме з нього виникає право на спадкування, а місцем відкриття - є останнє місце проживання спадкодавця.

Якщо місце проживання спадкодавця невідоме, місцем відкриття спадщини є місцезнаходження нерухомого майна або основної його частини, а за відсутності нерухомого майна - місцезнаходження основної частини рухомого майна.

Саме спадкування може відбуватися за заповітом або за законом.

В обох випадках спадкоємцями можуть бути фізичні особи, які є живими на час відкриття спадщини, а також особи, які були зачаті за життя спадкодавця і народженні живими після відкриття спадщини, і, крім того, юридичні особи та інші учасники цивільних відносин.

Відповідно до статей 1268-1270 ЦК України спадкоємець за заповітом чи за законом має право прийняти спадщину або не прийняти її.

При цьому прийняття спадщини з умовою чи із застереженням не допускається.

Спадкоємець, який бажає прийняти спадщину, але на час відкриття спадщини не проживав постійно із спадкодавцем,

має особисто подати нотаріусу заяву про прийняття спадщини.

Якщо спадкоємець протягом строку, встановленого статтею 1270 ЦК України, не подав заяву про прийняття спадщини, він вважається таким, що не прийняв її. За письмовою згодою спадкоємців, які прийняли спадщину, спадкоємець, який пропустив строк для прийняття спадщини, може подати заяву про прийняття спадщини нотаріусу за місцем відкриття спадщини. У разі відсутності такої згоди, за позовом спадкоємця, який пропустив строк для прийняття спадщини з поважної причини, суд може визначити йому додатковий строк, достатній для подання ним заяви про прийняття спадщини (стаття 1272 ЦК України).

Відповідно до статей 1273-1275 ЦК України спадкоємець за заповітом або за законом може відмовитися від прийняття спадщини протягом строку, встановленого статтею 1270 названого Кодексу, подавши нотаріусу за місцем відкриття спадщини відповідну заяву.

Відмова від прийняття спадщини є безумовною і беззастережною, проте вона може бути відкликана протягом строку, встановленого для її прийняття.

Відповідно до статей 1296-1298 ЦК України спадкоємець, який прийняв спадщину, може одержати свідоцтво про право на спадщину, яке видається спадкоємцям після закінчення шести місяців з часу відкриття спадщини. Якщо спадщину прийняло кілька спадкоємців, свідоцтво про право на спадщину видається кожному з них із визначенням імені та часток у спадщині інших спадкоємців.

Спадкоємець, який прийняв спадщину, у складі якої є нерухоме майно, зобов'язаний звернутися до нотаріуса за видачею йому свідоцтва про право на спадщину на нерухоме майно.

Виходячи з вище викладеного можливо зробити висновок, що прийняття спадщини як за заповітом, так і за законом є правом спадкоємця й залежить виключно від його власного волі. Вчинення або не вчинення спадкоємцем дій, з якими законодавець пов'язує прийняття спадщини, має визначальне значення для висновку про дотримання тим процедури входження у спадкування і, кінцево, дає відповідь на питання про прийняття спадщини.

ВАЖЛИВО:

Так, для прийняття

спадщини спадкоємцем, який на час відкриття спадщини не проживав постійно із спадкодавцем, необхідно особисто подати нотаріусу заяву про прийняття спадщини.

Це є обов'язковим для обох названих видів спадкування.

Виникнення у нього права на спадкування за законом, залежить виключно від дій спадкоємців попередньої черги та, лише у разі відмови тих від спадщини, неприйняття ними спадщини або позбавлення права на спадщину, робить названу особу учасником спадкових правовідносин, які, як правило, базуються на родинних стосунках спадкодавця і спадкоємця.

При цьому, такі дії теж повинні бути вчинені у встановлений законом для прийняття спадщини строк.

Пропуск такого строку позбавляє спадкодавця можливості прийняти спадщину через нотаріальну контору і потребує пред'явлення ним позову про визначення додаткового строку, достатнього для подання заяви про прийняття спадщини.

Згідно буквального її сприйняття, для придбання спадщини необхідно щоб спадкоємець її прийняв.

Для прийняття спад-

щини необхідне волевиявлення спадкоємця і здійснення ним певних дій.

Спадкоємець прийняв спадщину, якщо він подав державній нотаріальній конторі за місцем відкриття спадщини заяву про прийняття спадщини.

Спадкоємець за законом або за заповітом має право відмовитися від спадщини протягом шести місяців з дня відкриття спадщини. Вважається, що відмовився від спадщини той спадкоємець, який не вчинив жодної з дій, що свідчать про прийняття спадщини.

Неприйняття спадкоємцем спадщини може бути виражено фактично, коли спадкоємець протягом строку, встановленого для прийняття спадщини, не здійснює дій, що свідчать про намір прийняти спадщину, або може бути виражено явно, коли спадкоємець шляхом подачі заяви в нотаріальну контору виражає свою незгоду прийняти спадщину.

ВИСНОВОК:

Отже, прийняття спадщини як за заповітом, так і за законом є правом спадкоємця й залежить виключно від його власного волевиявлення.

Адвокат

Євгеній Морозов

УРЯД СПРОСТИВ ПРИЗНАЧЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ СТИПЕНДІЙ

Уряд ухвалив постанову, яка спрощує призначення соціальних стипендій студентам з вразливих категорій громадян.

Як повідомляє Мінсоцполітики, відтепер діти з пільгових категорій (ВПО, учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни, осіб, позбавлених особистої свободи) зможуть отримувати соціальну стипендію від держави і після досягнення 18-тирічного віку до 23-х років включно (незалежно від того отримала дитина відповідний статус до повноліття чи після).

Раніше, якщо відповідний статус дитині чи її батькам було встановлено після досягнення 18-річного віку, студент не міг претендувати на соціальні стипендії.

Також, враховуючи, що при призначенні стипендій діти учасників бойових дій могли стикатися з труднощами із наданням підтвердних документів, введено норму, яка дозволяє:

- дітям УБД, осіб з інвалідністю внаслідок війни або захисників і захисниць України, які зникли безвісти, якщо посвідчення члена сім'ї загиблих ще не оформлене, використати для оформлення соціальної стипендії рішення суду про визнання батька (матері) безвісно відсутнім або витяг з Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин;

- дітям УБД, замість довідки про безпосередню участь у бойових діях, якщо немає можливості надати копію посвідчення УБД, використати витяг з

Єдиного державного реєстру ветеранів війни.

У Міністерстві також нагадали, що:

- в Україні запровадили новий інструмент підтримки для ВПО – субсидія на оренду житла, детальніше – за посиланням;

- учасники бойових дій можуть скористатися пільгами на оплату житлово-комунальних послуг і навіть оформити їх онлайн.

АНОНС! ЧИТАЙТЕ В НАСТУПНОМУ НОМЕРІ:

✓ ПЕРЕТИН ДЕРЖАВНОГО КОРДОНУ У 2025 РОЦІ

(Що варто знати громадянам України, які збираються виїжджати за кордон)

✓ ОПОДАТКУВАННЯ ДОХОДІВ ЗА КОРДОНОМ

(Якщо ви громадянин України та отримуєте дохід за межами країни, важливо пам'ятати про свої податкові зобов'язання)

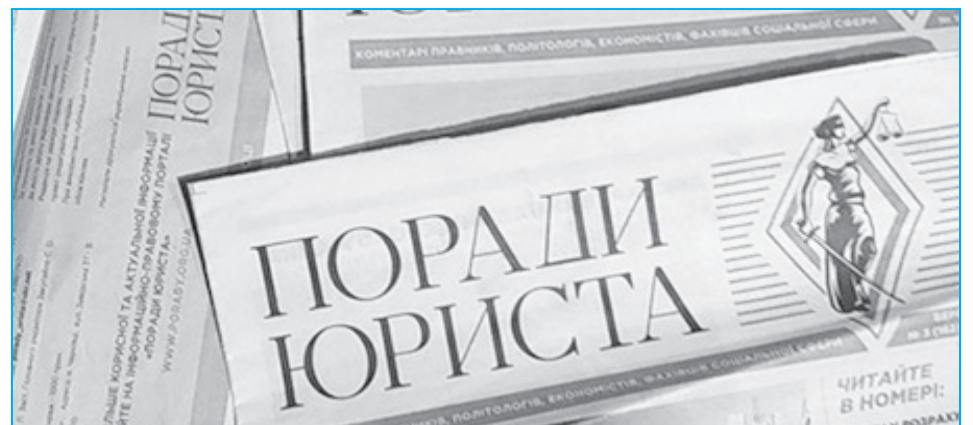
✓ ЗНЯТТЯ З РЕЄСТРАЦІЇ ПОШКОДЖЕНОГО ЧИ ВТРАЧЕНОГО АВТО

(Зняття з реєстрації шляхом вибракування транспортних засобів, які не придатні до використання)

БЕЗОПЛАТНА ПРАВНИЧА ДОПОМОГА

Отримати юридичну консультацію або правову допомогу можна за наступними контактами:

телефон: 0 800 213 103
e-mail: info@legalaid.gov.ua

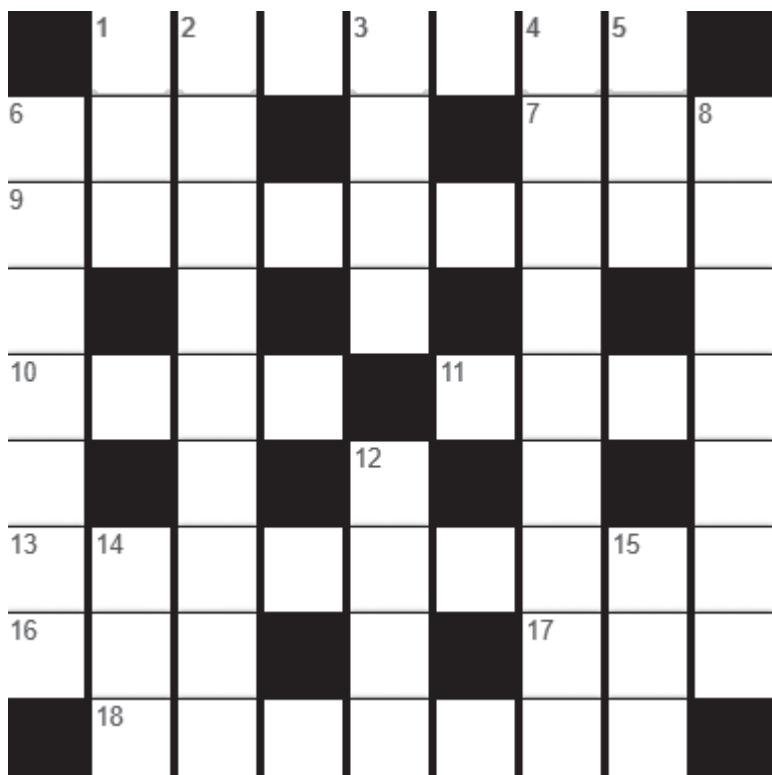
ПЕРЕДПЛАТА - 2025

НА ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВУ ГАЗЕТУ «ПОРАДИ ЮРИСТА»

Шановні читачі!

Якщо ви хочете знати свої права та вміти їх відстоювати, знайти відповіді на актуальні питання, бути в курсі змін законодавства, а також читати ексклюзивні інтерв'ю з українськими юристами, політиками, експертами, волонтерами та захисниками, оформіть передплату на газету у поштових відділеннях за каталогом видань «ПРЕСА ПОШТОЮ»

ПЕРЕДПЛАТНИЙ ІНДЕКС ГАЗЕТИ - 49801

По горизонталі:

1. Удар знизу в тулуб чи підборіддя у боксі.
6. В перекладі з латинської означає «я» або «самість», які розуміються як центральне ядро, навколо якого відбуваються усі психічні дії.
7. Богиня в германо-скандинавській міфології.
9. Японський військовий льотчик у період Другої світової війни, що гинув разом із літаком.
10. Гіпотетичне поле, яке створюється живим організмом.
11. «Бурхливе» жіноче ім'я.
13. Людина, яка має однаковий з ким-небудь вік.
16. Будь-який предмет взагалі.
17. Чорна з жовтими поперечними смужками перетинчастокрила комаха, що жалить, як бджола.
18. Позасистемна одиниця яскравості.

По вертикалі:

1. Земноводні родини жаб.
2. Субтропічне вічнозелене цитрусове дерево родини рутових.
3. Водний потік, що живиться із джерела або стоком атмосферних опадів і тече по видовжених зниженнях рельєфу від верхів'я до гирла.
4. Лікар, який підвищує свою кваліфікацію в ординатурі.
5. Неглибока кругла або овальна посудина для вмивання або прання.
6. Уявна лінія, що проходить навколо земної кулі на рівній віддалі від обох полюсів і ділить її на Північну та Південну півкулі.
8. Неприхильне, неприязне, непривітне ставлення до кого-небудь.
12. Громадська організація, що об'єднує людей певного кола, професії для спільного відпочинку, розваг, занять спортом і т. ін.
14. Рівна плоска місцевість, розташована між горами чи горами.
15. Назва східної сторони світу у мореплаванні та метеорології.

Відповіді:
По горизонталі: 1. Анекдот 6. Еґо 7. Рівня 9. Камікадзе 10. Аюра 11. Інна
13. Одноліток 16. Оса 18. Ламберт
По вертикалі: 1. Ага 2. Помаранча 3. Ріка 4. Ординатор 5. Газ 6. Екватор
8. Негаєка 12. Куб 14. Діп 15. Ост

2025 р. Всеукраїнська інформаційно-правова газета

Свідоцтво КВ 23224-13064ПР від 22.03.2018р. Ідентифікатор медіа - R30-03093

Засновник: ТОВ «Редакція газети «ПОРАДИ ЮРИСТА» (ЄДРПОУ 41861792)

Телефон редакції: +38 (050) 692-13-30, e-mail: porady_urista@ukr.net

Головний редактор Закутайло О. П. Заст. Головного редактора Закутайло С. О.

Керівник проекту Бортнік Р. О.

Газета виходить 1 раз на місяць. Тираж - 1000 прим.

Віддруковано в друкарні «Від і До». Адреса: м. Чернівці, вул. Заводська 37 - В.

Тел 0503763347. Замовлення № 265

Відповідальність за точність і достовірність інформації несе автор.

За точність та зміст реклами - рекламодавці.

За якість друку відповідає друкарня.

Редакція не завжди поділяє точку зору автора публікації. Редакція залишає за собою право редагувати матеріал.

При використанні публікацій газети «Поради юриста» посилання на газету обов'язкове.

Матеріали друкуються українською мовою.

ЩЕ БІЛЬШЕ КОРИСНОЇ ТА
АКТУАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЧИТАЙТЕ НА
ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВОМУ ПОРТАЛІ
«ПОРАДИ ЮРИСТА»

WWW.PORADY.ORG.UA

ПОРАДИ
ЮРИСТА

